

Advies en Faciliteiten

AF

Stadskantoor
Lübeckplein
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2383
www.zwolle.nl

Concept Monitor Mantelzorg 2016

Opdrachtgever	Erna van Dijk
Opdrachtnemer	Afdeling Onderzoek & Informatie
Versie	2
Datum	2 november 2016

Datum 2 november 2016
Ons kenmerk Mantelzorg 2016

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Opzet monitor	3
1.3	Gebruikte bronnen monitor	5
1.4	Toelichting onderzoeken mantelzorg gemeente Zwolle	5
2	Vinden van mantelzorgers	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Registratie mantelzorgers via ZwolleDoet!	6
2.2.1	Aantal geregistreerde mantelzorgers	6
2.2.2	Vrijwillige thuiszorg en burenhulp	7
2.3	Bekendheid ondersteunende organisaties	7
2.4	Ondersteuning mantelzorgers door anderen	8
2.5	Bekendheid ondersteuningsmogelijkheden	9
3	Waardering van mantelzorgers	11
3.1	Registratie waarderingsacties	11
3.2	Waardering door gemeente Zwolle	11
3.3	Waardering door organisaties formele zorg	13
3.4	Waardering door omgeving	13
3.5	Waardering algemeen	14
3.6	Mantelzorg en werk	14
4	Belastingsgraad mantelzorgers	16
4.1	Mate waarin mantelzorgers belasting ervaren	16
4.2	Kwetsbare groepen mantelzorgers	16
4.3	Invloed mantelzorg op dagelijks leven	17
4.4	Invloed ondersteuning op mantelzorger	18
	Bijlage	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In maart 2015 heeft de Zwolse gemeenteraad een beslisnota goedgekeurd over mantelzorgondersteuning en waardering. Naar aanleiding daarvan heeft ZwolleDoet! het uitvoeringsplan 'Plan van aanpak mantelzorg waardering en ondersteuning' opgesteld. In dat plan zijn verschillende doelstellingen en resultaten benoemd.

De onderstaande doelstellingen en resultaten zijn in het uitvoeringsplan opgenomen.

Hoofddoelstelling

Het organiseren van adequate vormen van waardering en ondersteuning voor mantelzorgers waardoor zij voldoening in hun inzet behouden, mee kunnen blijven participeren in de samenleving en overbelasting wordt voorkomen.

Door: herkennen, erkennen, waarderen en ondersteunen van mantelzorgers.

Beoogde effecten

- Mantelzorgers zijn beter en langer in staat om voor hun naaste te zorgen.
- Mantelzorgers voelen zich door de gemeente gewaardeerd en ondersteund.

Bron: Plan van aanpak mantelzorg waardering en ondersteuning; Steunpunt Mantelzorg, onderdeel van ZwolleDoet!

In het uitvoeringsplan wordt aangegeven dat in hoofdlijnen wordt ingezet op:

- Het herkennen/vinden van mantelzorgers;
- Het erkennen en waarderen van mantelzorgers;
- Het versterken, ontlasten en ondersteunen van mantelzorgers;
- Het vergroten van kennis en vaardigheden van het sociale netwerk, zorgaanbieders en werkgevers (t.a.v. signaleren, erkennen, waarderen en ondersteunen).

1.2 Opzet monitor

Via een monitor wordt een beeld gecreëerd van de stand van zaken met betrekking tot mantelzorgers. Door middel van de monitor wordt getracht inzicht te krijgen in de effectiviteit van de gepleegde inzet. De monitor wordt in totaal drie keer uitgebracht: de eerste keer in oktober 2016, vervolgens in 2018 en de laatste keer in 2020.

Voor de opzet van de monitor zijn we uitgegaan van de geformuleerde hoofddoelstelling en beoogde effecten zoals die in het uitvoeringsplan van ZwolleDoet! zijn beschreven.

Datum 2 november 2016
Ons kenmerk Mantelzorg 2016

Daarbij maken wij een onderscheid tussen het doel en het middel. Als doel gaan wij uit van: *mantelzorgers zijn beter en langer in staat voor hun naasten te zorgen nu deze naar verwachting langer thuis blijven wonen en daarmee het beroep op de mantelzorgers groter wordt*. Het daar bij behorende middel is dan: *mantelzorgers voelen zich door de gemeente gewaardeerd en ondersteund*.

Dit onderscheid tussen doel en middel is van belang omdat het bij een doel gaat om het meten van verbetering van de outcome, en bij een middel om het meten van de effectiviteit van de interventie.

Bij de doelstelling hoort een verandertheorie. Voor het bereiken van het doel kan die als volgt worden geformuleerd:

Als mantelzorgers minder belasting ervaren van hun zorgtaak, houden zij de mantelzorg langer vol waardoor er minder snel een beroep zal worden gedaan op huisvesting in een zorgvoorziening.

Ook bij het middel hoort een verandertheorie:

Als mantelzorgers zich door de gemeente gewaardeerd en ondersteund voelen, zullen zij minder belasting van het mantelzorgen ervaren, waardoor zij de mantelzorgtaak langer volhouden.

In die zin is het middel hier tegelijkertijd een subdoel.

De meeste mantelzorgers voelen in enige mate een belasting door hun mantelzorgtaken. Door periodiek te meten in welke mate men zich belast voelt, en dit in relatie te brengen met bekendheid van ondersteuningsmogelijkheden en ontvangen waardering vanuit diverse kanten, kan een indruk worden verkregen van het effect van de inspanningen die (mede in opdracht van de gemeente) worden verricht ten behoeve van mantelzorgers.

Daarbij is de insteek dat door ondersteuning en waardering de ervaren belastinggraad wordt verlaagd. Uit eerdere onderzoeken is naar voren gekomen dat de mate van belasting vooral groot is onder:

- mantelzorgers die meer dan 20 uur per week zorgen;
- mantelzorgers die zelf een matige tot slechte gezondheid hebben;
- mantelzorgers van zorgvragers met GGZ-problematiek;
- allochtone mantelzorgers;
- jonge mantelzorgers.

De ervaren belasting binnen deze groepen (en de ontwikkeling ervan in de tijd) zal waar mogelijk afzonderlijk worden nagegaan.

Datum 2 november 2016
Ons kenmerk Mantelzorg 2016

1.3 Gebruikte bronnen monitor

Het voorliggende document is een eerste aanzet van de monitor. Hierin worden cijfers van diverse onderzoeken over mantelzorg (uit 2013, 2014 en 2016) van de gemeente met elkaar vergeleken. Verder wordt in de monitor enkele keren verwezen naar onderzoeksuitkomsten van Mezzo, een landelijke vereniging van en ontwikkeling op basis van registratie. Ook cijfers uit de registratie van Steunpunt Mantelzorg (ZwolleDoet!) zijn in de monitor opgenomen. In een volgende monitor zullen deze cijfers worden uitgebreid, doordat dan meer zaken inzichtelijk kunnen worden gemaakt door Steunpunt Mantelzorg. Voor meer inzicht in de inzet van Steunpunt Mantelzorg wordt verwezen naar het eerder genoemde 'Plan van aanpak waardering en ondersteuning' en naar de jaarverslagen van ZwolleDoet!

1.4 Toelichting onderzoeken mantelzorg gemeente Zwolle

De gemeente Zwolle heeft meerdere keren onderzoek uitgevoerd onder mantelzorgers. Op basis van de onderzoeken uit 2013 en 2014 zijn het uitvoeringsplan van ZwolleDoet! de eerder genoemde beslisnota voor het college opgesteld. In 2016 is nogmaals onderzoek gedaan om eventuele eerste effecten van het beleid inzichtelijk te kunnen maken.

Het onderzoek in 2013 is online uitgevoerd onder het Zwols burgerpanel, aangevuld met uitkomsten van een telefonisch onderzoek onder inwoners van 75 jaar en ouder. In 2014 is het onderzoek ook uitgevoerd onder het burgerpanel, maar daarnaast zijn WMO-cliënten, bij Steunpunt Mantelzorg geregistreerde mantelzorgers en ontvangers van een mantelzorgcompliment (in 2013) aangeschreven. In 2016 is het onderzoek alleen onder (een steekproef van) het Zwols Burgerpanel (online) uitgevoerd. In totaal hebben 1799 panelleden in 2016 aan het onderzoek meegewerkt, waarvan er 720 mantelzorg verlenen of dat de afgelopen jaren hebben gedaan. De vragenlijsten van de drie genoemde onderzoeken waren niet geheel aan elkaar gelijk, waardoor vergelijking niet op alle onderdelen mogelijk is.

Mantelzorgers zijn een groep die niet exact te definiëren is. De precieze omvang en samenstelling van de groep mantelzorgers is nergens bekend. Via onderzoek wordt een indruk verkregen van wat er speelt onder mantelzorgers, maar of uitkomsten representatief zijn is niet vast te stellen. Bij het vergelijken van onderzoeksuitkomsten van verschillende jaren moet hier rekening mee worden gehouden. Doordat aan alle onderzoek een vrij groot aantal mantelzorgers heeft meegewerkt, vormen de uitkomsten beslist een goede indicatie.

2 Vinden van mantelzorgers

2.1 Inleiding

Om mantelzorgers te kunnen ondersteunen en waarderen, is het van belang te weten wie de mantelzorgers zijn, dat mantelzorgers zelf bekend zijn met de mogelijkheden wat betreft ondersteuning en waardering en dat zij weten welke organisaties hen kunnen ondersteunen. De inspanningen die door de gemeente en andere organisaties worden verricht, zullen tot gevolg moeten krijgen dat meer mantelzorgers gevonden worden. In dit hoofdstuk wordt hierop ingegaan.

2.2 Registratie mantelzorgers via ZwolleDoet!

Vrijwilligerscentrale ZwolleDoet! verricht organiseert diverse activiteiten in het kader van ondersteuning en waardering van mantelzorgers, vanuit het Steunpunt Mantelzorg. Door middel van de registratiecijfers proberen we inzicht te krijgen in de mate waarin mantelzorgers worden gevonden door ZwolleDoet!.

2.2.1 Aantal geregistreerde mantelzorgers

Mantelzorgers die zich bij ZwolleDoet! melden, worden geregistreerd. De ontwikkeling van het aantal geregistreerde mantelzorgers bij ZwolleDoet! geeft een indicatie van de bekendheid van ondersteuningsmogelijkheden voor mantelzorgers: hoe meer mantelzorgers geregistreerd zijn, hoe meer mantelzorgers 'zichtbaar' op de hoogte zijn dat ondersteuning kunnen krijgen bij het mantelzorgen. Hierbij moet wel rekening worden gehouden dat het aantal mantelzorgers in het algemeen kan zijn toegenomen en dat 'niet geregistreerd zijn' niet hoeft te betekenen dat men niet bekend is met mogelijkheden van ondersteuning.

De volgende aantallen geregistreerde mantelzorgers zijn momenteel bekend:

31 december 2015: 1.951 mantelzorgers
30 juni 2016: 2.122 mantelzorgers
15 oktober 2016: 2.247 mantelzorgers

We zien een groei van het aantal geregistreerde mantelzorgers in de afgelopen jaren. ZwolleDoet! verwacht nog een aanzienlijke toename van dit aantal in november 2016, wanneer de Dag van de mantelzorg wordt georganiseerd.

Datum 2 november 2016
Ons kenmerk Mantelzorg 2016

2.2.2 Vrijwillige thuiszorg en burenhulp

Bij ZwolleDoet! komen diverse hulpaanvragen binnen van mantelzorgers die ondersteuning nodig hebben. Sinds 2013 is het aantal hulpaanvragen jaarlijks toegenomen. Het aantal vrijwilligers dat beschikbaar is, schommelt. Na 2014 is het aantal gedaald, wat volgens ZwolleDoet! echter is toe te schrijven aan een opschoning van het vrijwilligersbestand.

Aantal hulpaanvragen vrijwillige thuiszorg en burenhulp (ZwolleDoet!):

2013: 653
2014: 778
2015: 879
2016: 571 (tot 30 juni 2016)

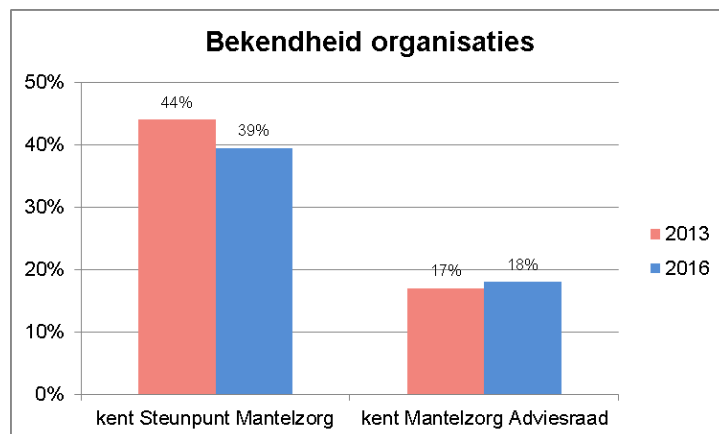
Aantal ingeschreven vrijwilligers:

2014: 282
2015: 260
2016: 255 (op 30 juni 2016)

Het aantal hulpvragen bij ZwolleDoet! groeit. Dit kan komen door een grotere bekendheid, maar ook door een toename van het aantal mantelzorgers in het algemeen. Het aantal beschikbare vrijwilligers lijkt een aandachtspunt.

2.3 Bekendheid ondersteunende organisaties

Mantelzorgers kunnen in Zwolle onder andere terecht bij Steunpunt Mantelzorg en bij de Mantelzorg Adviesraad. Om mantelzorgers via deze organisaties te kunnen vinden, en vervolgens te ondersteunen en waarderen, is het van belang dat deze organisaties bij mantelzorgers bekend zijn.

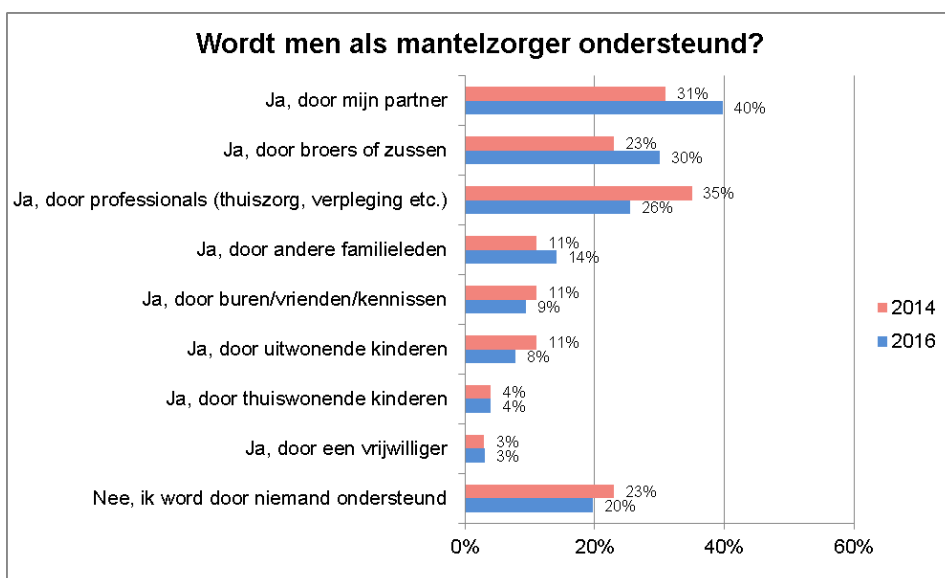

Datum 2 november 2016
Ons kenmerk Mantelzorg 2016

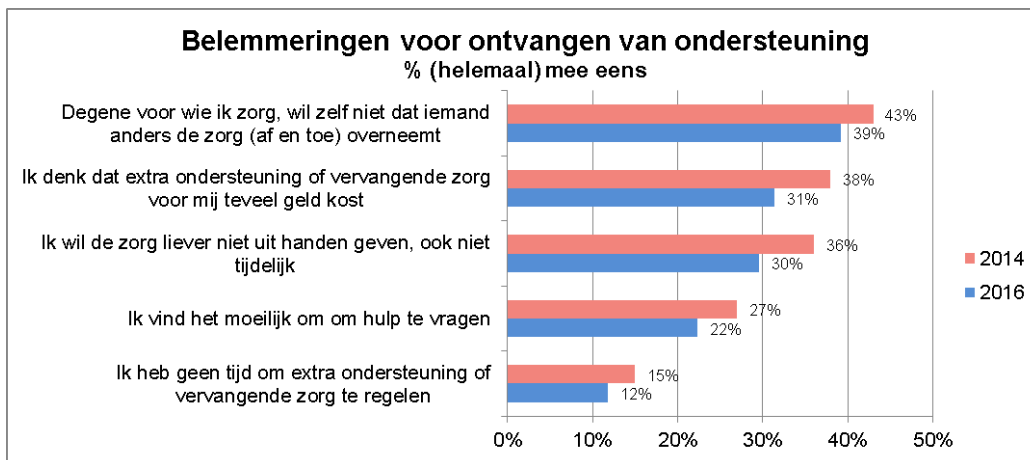
In 2016 kent rond twee vijfde van de mantelzorgers Steunpunt Mantelzorg, ongeveer een vijfde kent de Mantelzorg Adviesraad. Uit het onderzoek van gemeente Zwolle blijkt geen toename in bekendheid van Steunpunt Mantelzorg en Mantelzorg Adviesraad onder in Zwolle wonende mantelzorgers. Hierbij moet worden opgemerkt dat de mogelijkheid bestaat dat mantelzorgers Steunpunt Mantelzorg kennen als ZwolleDoet!, waarvan niet naar de bekendheid is gevraagd.

2.4 Ondersteuning mantelzorgers door anderen

In het onderzoek hebben mantelzorgers aangegeven of zij bij het uitvoeren van hun mantelzorgtaken ondersteuning ontvangen van andere personen. Ondersteuning van anderen kan de belasting voor de mantelzorgers verkleinen.

Vier vijfde van de mantelzorgers wordt ondersteund bij het uitvoeren van mantelzorg, een vijfde niet. Dat is ten opzichte van 2014 ongeveer gelijk gebleven. De ondersteuning lijkt in 2016 meer te komen van de eigen partner of familie en iets minder van professionals.

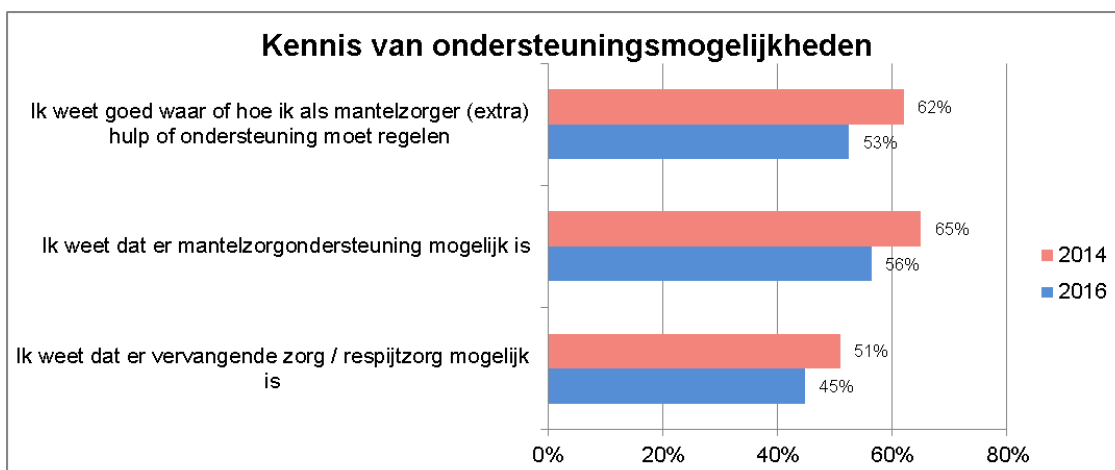

De belemmeringen om ondersteuning te ontvangen lijken licht te zijn afgenomen. De vijf stellingen met betrekking tot belemmeringen waardoor mantelzorgers geen ondersteuning vragen of zoeken, worden alle minder bevestigd dan twee jaar geleden. Dit zou erop kunnen duiden dat mantelzorgers (en mantelzorgontvangers) beter op de hoogte zijn van de randvoorwaarden, maar ook dat zij er meer voor openstaan de zorg eventueel met anderen te delen.

Op basis van de onderzoeksuitkomsten lijkt de mate van ondersteuning die mantelzorgers ontvangen niet noemenswaardig te zijn veranderd. De drempel om om ondersteuning te vragen lijkt licht te zijn verlaagd.

2.5 Bekendheid ondersteuningsmogelijkheden

Weten mantelzorgers dat er ondersteuningsmogelijkheden voor hen zijn en waar of hoe zij die ondersteuning kunnen krijgen?

Datum 2 november 2016
Ons kenmerk Mantelzorg 2016

Ruim de helft van de mantelzorgers zegt te weten van de mogelijkheden met betrekking tot mantelzorgondersteuning, en waar men daarvoor terecht kan. Eerder is echter gebleken dat de organisaties Mantelzorg en Adviesraad Mantelzorg bij minder dan de helft van de mantelzorgers bekend zijn. Dit kan betekenen dat men denkt de mogelijkheden te kennen, maar dat er meer mogelijkheden zijn dan men weet. In vergelijking met 2014 weten in 2016 minder mantelzorgers van de mogelijkheden op het gebied van ondersteuning.

De inspanning om mantelzorgers te vinden hebben nog niet geleid tot vergroting van kennis over ondersteuningsmogelijkheden onder de mantelzorgers.

3 Waardering van mantelzorgers

3.1 Registratie waarderingssacties

Mantelzorgers kunnen via ZwolleDoet! in aanmerking komen voor het ontvangen van een waardering. In 2015 was dat in de vorm van een VVV-bon. Deze waardering moet worden aangevraagd. In 2015 zijn er 1206 waarderingen aangevraagd, waarvan er 1099 zijn toegekend.

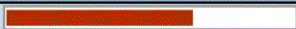
Een andere manier om waardering te tonen, biedt de Dag van de mantelzorg. In 2015 waren er 621 mantelzorgers aanwezig op deze dag.

Verder is in 2015 aan 546 mantelzorgers individuele ondersteuning geboden, in de vorm van maatwerk.

Doordat van bovenstaande vormen van waardering op dit moment geen cijfers van andere jaren bekend zijn, kan nog geen inzicht worden verkregen in de ontwikkeling en het effect van de inzet van ZwolleDoet! op dit gebied.

3.2 Waardering door gemeente Zwolle

Uit eerder onderzoek van de gemeente is gebleken dat een groot deel van de mantelzorgers het belangrijk vindt waardering te ervaren van de gemeente. Dat is tevens gebleken uit een onderzoek dat Mezzo¹ heeft uitgevoerd.

4. Wat betekent het voor u dat gemeenten hun mantelzorgers waarderen?Meerdere antwoorden mogelijk			
Aantal respondenten bij deze vraag: 650			
Erkenning van het feit dat je mantelzorger bent		64.77	421
Waardering voor de mantelzorgtaken die worden gedaan		67.85	441
Voorwaarde om voor voorzieningen in aanmerking te komen		13.69	89
Mantelzorg doe je gewoon, daarvoor hoeft je niet te worden beloond		10.46	68
Weet niet/geen mening		3.38	22

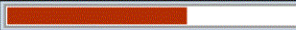
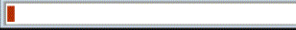
Bron: Rapportage resultaten mantelzorgwaardering, Mezzo, april 2016

Het onderzoek van Mezzo laat zien dat de mantelzorgwaardering door de gemeente door de meeste mantelzorgers zowel als een waardering als als erkenning gezien. In het betreffende onderzoek is eveneens ingegaan op de gewenste vorm van de waardering.

¹ Mezzo is de landelijke vereniging die opkomt voor iedereen die zorgt voor een ander. Als familielid, buur, vriend of 'gewoon' uit solidariteit. Als mantelzorger of zorgvrijwilliger.

Datum
Ons kenmerk

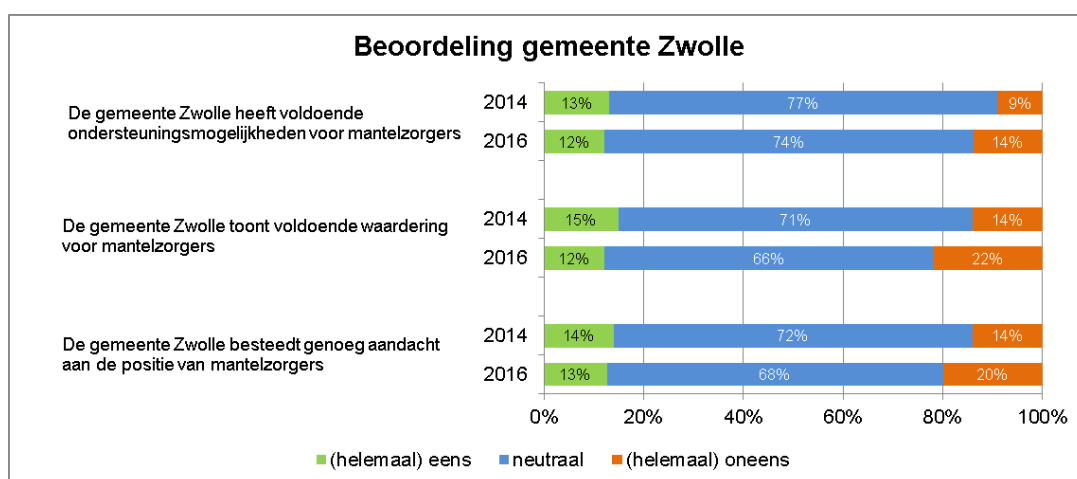
2 november 2016
Mantelzorg 2016

19. Welke vorm van waardering zou u het liefst willen ontvangen van de gemeente in 2016? Slechts een antwoord mogelijk			
Aantal respondenten bij deze vraag: 614			
Financiële bijdrage		62.21	382
Tegood op een spaarpas		1.95	12
Cadeaubon		14.01	86
Bloemetje		1.79	11
Cadeau of presentje		1.63	10
Georganiseerde activiteiten voor mantelzorgers		5.86	36
Vouchers voor huishoudelijke hulp		4.89	30
Anders, namelijk [Open antwoorden] (zie bijlage)		7.65	47

Bron: Rapportage resultaten mantelzorgwaardering, Mezzo, april 2016

Een financiële bijdrage is voor mantelzorgers overduidelijk het meest gewenst als vorm van waardering van de gemeente.

Behalve het bieden van een waardering, heeft de gemeente ook een rol in het bieden van ondersteunen aan mantelzorgers.

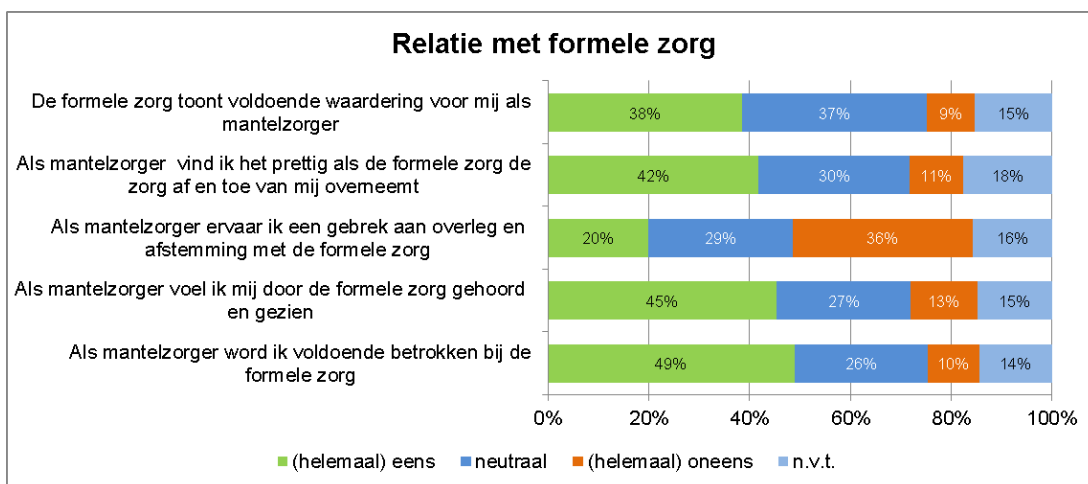

Ten opzichte van 2014 is de mening van mantelzorgers over de gemeente Zwolle niet veranderd. Het merendeel van de mantelzorgers bevestigt noch ontkent dat de gemeente Zwolle voldoende voor mantelzorgers doet, in brede zin, of hen voldoende waardeert. Dit kan betekenen dat men niet geheel op de hoogte is van wat de gemeente voor mantelzorgers doet, dus dat deze mantelzorgers nog niet 'gevonden' zijn.

Waardering van de gemeente wordt door mantelzorgers op prijs gesteld, waarbij de meeste mantelzorgers de voorkeur hebben voor een financiële bijdrage. De inspanningen in Zwolle hebben nog niet geleid tot een veranderde beoordeling over de ondersteuning en waardering (in opdracht) van de gemeente.

3.3 Waardering door organisaties formele zorg

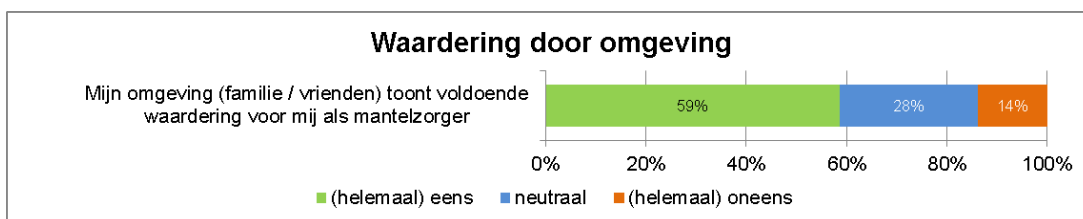
Behalve de gemeente speelt ook de formele zorg een essentiële rol voor veel mantelzorgers. Een goede onderlinge relatie is daarbij belangrijk.

Rond de helft van de mantelzorgers oordeelt positief over de formele zorg waar het gaat om gehoord en betrokken worden; een iets kleiner deel vindt de waardering van de formele zorg voldoende. Een tiende van de mantelzorgers is echter niet tevreden over deze relatie met de formele zorg. Verder vindt een vijfde van de mantelzorgers het overleg en de afstemming met de formele zorg onvoldoende. Vergeleken met 2013 lijken de percentages niet zeer afwijkend. Door een andere bevraging in 2016 is een exacte vergelijking niet mogelijk.

De relatie van mantelzorgers met de formele zorg lijkt niet te zijn veranderd vergeleken met drie jaar geleden.

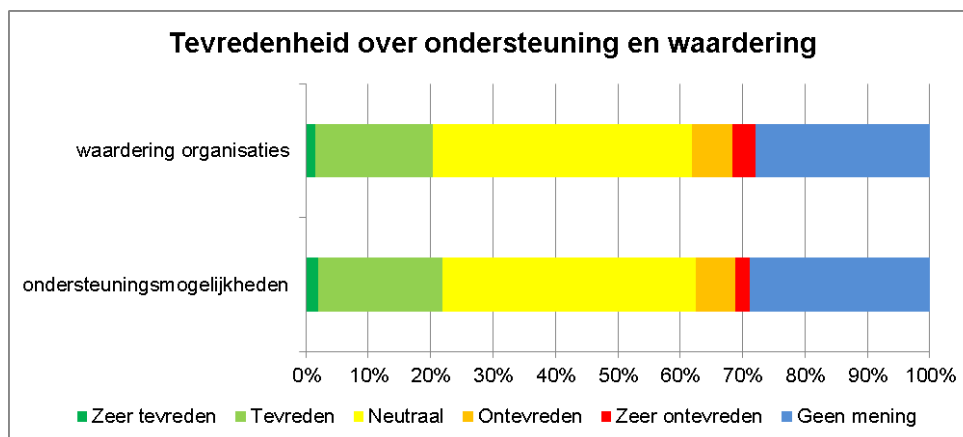
3.4 Waardering door omgeving

Voor mantelzorgers is waardering door hun direct omgeving voor de mantelzorgtaken die zij uitvoeren eveneens van belang. De meeste mantelzorgers ervaren dat zij deze waardering voldoende krijgen. Ruim een tiende ontkent dat.

3.5 Waardering algemeen

In hoeverre zijn mantelzorgers tevreden over de mogelijkheden op het gebied van ondersteuning voor hen, en hoe groot is de tevredenheid over de waardering die zij vanuit verschillende organisaties ontvangen?

Ongeveer een op de vijf mantelzorgers is (zeer) tevreden over de ondersteuningsmogelijkheden en over de waardering die zij krijgen van organisaties. Ongeveer een tiende van de mantelzorgers is (zeer) ontevreden, een groot deel is neutraal of heeft geen mening. Redenen van ontevredenheid liggen voor een groot deel in onbekendheid met ondersteuningsmogelijkheden en mogelijke waardering. Ook geven mantelzorgers aan van het kastje naar de muur te worden gestuurd. Daarbij lijkt men soms mantelzorgondersteuning te verwarren met ondersteuning voor de mantelzorgontvanger, bijvoorbeeld in de vorm van een WMO-voorziening.

Voor ongeveer een op de zes mantelzorgers zorgen de ondersteuning en/of waardering ervoor dat zij zich minder belast voelen. De meerderheid zegt dat de ondersteuning en/of waardering geen invloed hebben op de mate waarin zij zich belast voelen.

3.6 Mantelzorg en werk

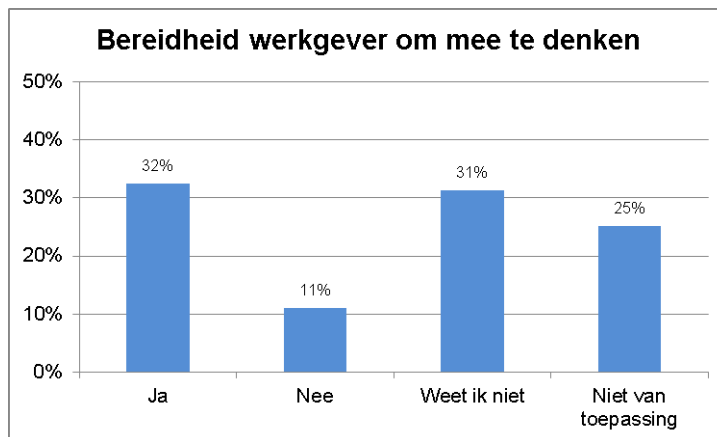
Ruim de helft van de ondervraagde mantelzorgers heeft betaald werk (57%). Bij de helft van hen is de werkgever op de hoogte van het feit dat zij mantelzorger zijn (voor zover dat bij de mantelzorger zelf bekend is). Zijn de werkgevers van mantelzorgers bereid om mee te denken over oplossingen hoe zij hun werk en rol als mantelzorger zo goed mogelijk kunnen combineren?

Datum

2 november 2016

Ons kenmerk

Mantelzorg 2016

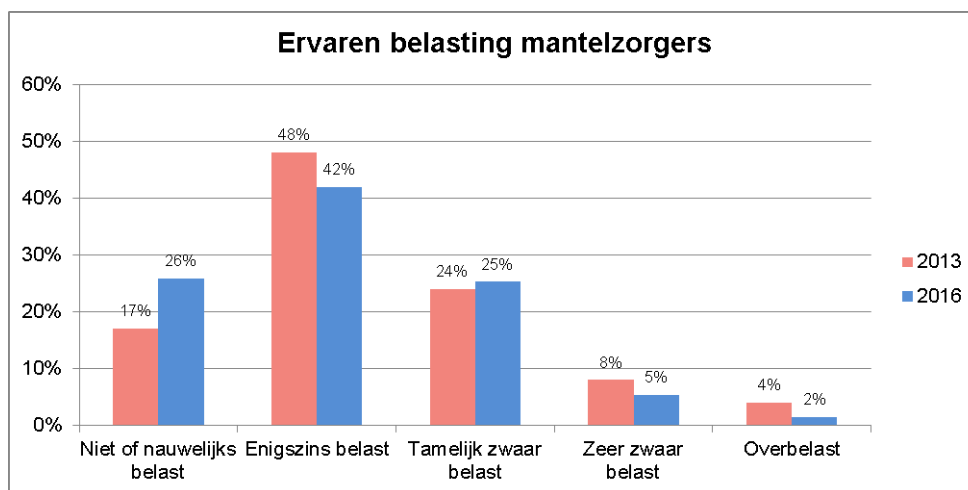

Volgens ongeveer een derde van de mantelzorgers met een werkgever is deze bereid om mee te denken om de verschillende werkzaamheden goed te kunnen combineren. In 2014 was dat bij een gelijk deel van de werkende mantelzorgers het geval.

In de bereidheid van werkgevers om te helpen bij het zoeken van oplossingen voor het goed kunnen combineren van werk en mantelzorg verlenen is nog geen verandering zichtbaar.

4 Belastingsgraad mantelzorgers

4.1 Mate waarin mantelzorgers belasting ervaren

Van de ondervraagde mantelzorgers in 2016 voelt 26% zich nauwelijks belast. Ongeveer twee op de vijf mantelzorgers voelen zich enigszins belast. Een tamelijk zware belasting wordt ervaren door een kwart van de mantelzorger, en 7% voelt zich zeer zwaar belast of zelfs overbelast. De verschillen met 2013 zijn in het voordeel van de huidige situatie.

De mate van belasting van mantelzorgers lijkt zeer licht te zijn gedaald. Het deel van de mantelzorgers dat zegt 'zeer zwaar belast' of 'overbelast' te zijn, is in 2016 aanzienlijk lager dan in 2013. Doordat de samenstelling van de groep ondervraagde mantelzorgers in 2013 en 2016 niet geheel gelijk is en onbekend is hoe de werkelijke samenstelling is, is vergelijking tussen beide jaren 'lastig'.

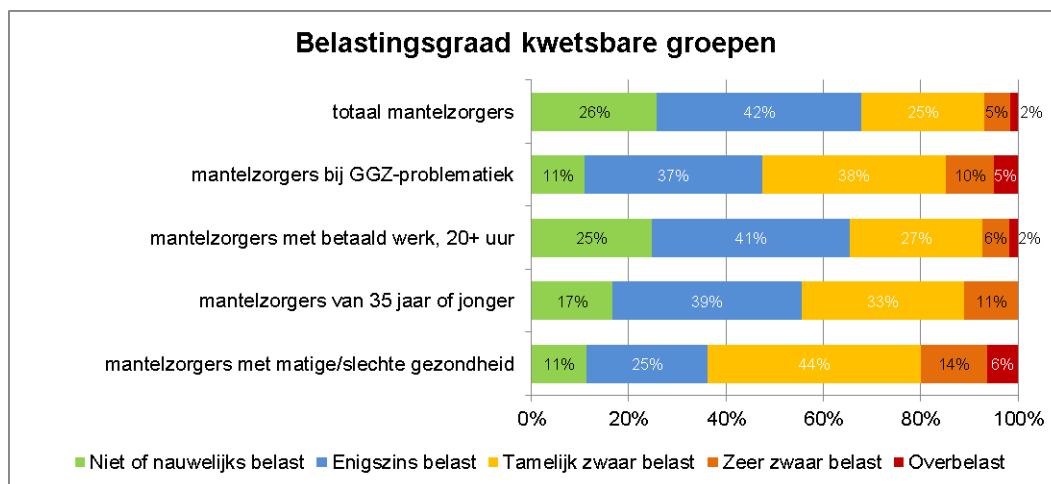
4.2 Kwetsbare groepen mantelzorgers

In het onderzoek dat in 2013 is uitgevoerd, zijn een aantal kwetsbare groepen benoemd onder welke de mate van ervaren belasting bovengemiddeld is/was:

- mantelzorgers die meer dan 20 uur per week zorgen
- mantelzorgers die zelf een matige tot slechte gezondheid hebben
- mantelzorgers van zorgvragers met GGZ-problematiek
- jonge mantelzorgers
- allochtone mantelzorgers

Deze groepen worden via speciale acties 'gezocht', met als doel de betreffende mantelzorgers meer te kunnen ondersteunen en waarderen. Hieronder wordt van een deel van deze groepen getoond in welke mate zij zich in 2016 belast voelen.

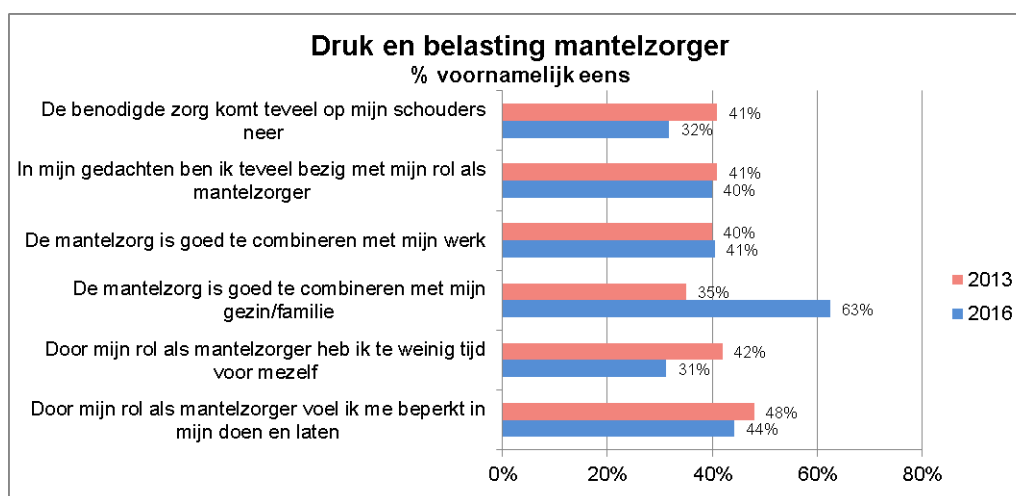
De groep allochtonen is hier niet opgenomen, aangezien in het onderzoek van 2016 te weinig allochtonen zijn betrokken om er uitkomsten van te kunnen laten zien.

Mantelzorgers die mensen met GGZ-problematiek ondersteunen en mantelzorgers die zelf een matige of slechte gezondheid hebben, voelen zich van de genoemde groepen het meest belast. In 2013 is niet gevraagd naar soort problematiek van de mantelzorgontvanger en naar de eigen gezondheid van de mantelzorger. Vergelijking met 2013 is daarom voor deze groepen niet mogelijk. Kijkend naar mantelzorgers die 20 uur of meer per week werken, zijn de uitkomsten niet afwijkend van 2013. Mantelzorgers van 35 jaar of jonger lijken zich in 2016 minder belast te voelen. Zoals eerder gemeld kan dit verschil echter ook komen door een eventuele andere samenstelling van de responderende mantelzorgers, die dus niet geheel bekend is.

4.3

Invloed mantelzorg op dagelijks leven

Datum 2 november 2016
Ons kenmerk Mantelzorg 2016

Stellingen die in 2013 aan mantelzorgers waren voorgelegd over onder andere de druk en belasting die men ervaart, zijn dat in 2016 opnieuw. Bij de meeste van deze stellingen zijn geen grote verschillen zichtbaar in de mate waarin mantelzorgers het ermee eens zijn.

De stelling waarbij wel een opvallend verschil te zien is, is “De mantelzorg is goed te combineren met mijn gezin/familie”. In 2016 wordt dit door bijna twee derde van de mantelzorgers bevestigd, waar dit in 2013 nog ruim een derde betrof.

4.4 Invloed ondersteuning op mantelzorger

Uit onderzoek van Mezzo is gebleken dat ondersteuning voor mantelzorgers daadwerkelijk effectief is. Mantelzorgers geven aan het (mede) dankzij ondersteuning beter aan te kunnen.

- Uit een onderzoek onder 1273 mantelzorgers die een vorm van ondersteuning kregen, bleek dat de respondenten over de gehele linie opbrengsten ervaren en baat hebben bij de geboden mantelzorgondersteuning.
- Sinds de ondersteuning geven de ondervraagde mantelzorgers aan de mantelzorg beter aan te kunnen. Vooral de groep mantelzorgers die meerdere keren per maand contact hebben met mantelzorgondersteuning, hebben het gevoel de zorg beter aan te kunnen.
- De ondersteunde mantelzorgers geven gemiddeld een waardering van 7,1 voor de ondersteuning.
- De belangrijkste aspecten volgens de ondersteunde mantelzorgers zijn: weten welke mogelijkheden er zijn in de eigen gemeente, weten waar je je verhaal kwijt kunt, het leren accepteren dat je er niet alleen voor hoeft te staan en tot slot het weten waar je terecht kunt met een praktisch probleem bij het zorgen.

Bron: Qr,ne in opdracht van Mezzo, “Effectiviteit van mantelzorgondersteuning”, 2016

Bron: Mantelzorg in cijfers 2016, Mezzo

Datum 2 november 2016
Ons kenmerk Mantelzorg 2016

Bijlage

Kenmerken ondervraagde mantelzorgers in Onderzoek Zwols burgerpanel, oktober 2016

Bent u in de afgelopen 5 jaar mantelzorger geweest?	N	%
Ja, ik ben momenteel mantelzorger	452	25%
Ja, ik ben mantelzorger geweest	268	15%
Nee	1079	60%
Totaal	1799	100%

Aan hoeveel personen verleent of verleende u mantelzorg?		
Aan 1 persoon	499	69%
Aan 2 personen	168	23%
Aan meer dan 2 personen	53	7%
Totaal	720	100%

Aan wie verleent u deze mantelzorg?		
Partner	127	18%
Kind	89	12%
Ouder/grootouder	338	47%
Overige familie (broer, zus, grootouder e.d.)	68	9%
Buurman/buurvrouw	34	5%
Vriend/vriendin	32	4%
Anders, namelijk ...	32	4%
Totaal	720	100%

Gedurende hoeveel maanden verleent u nu mantelzorg aan deze persoon?		
3 maanden of korter	69	10%
4 tot 8 maanden	61	8%
ongeveer 1 jaar	53	7%
ongeveer 1,5 jaar	55	8%
2 tot 3 jaar	110	15%
3 jaar of langer	372	52%
Totaal	720	100%

Wat voor ziekte, beperking of problematiek heeft degene aan wie u mantelzorg verleent?		
Een lichamelijke beperking en/of lichamelijke ziekte	473	66%
(beginnende) dementie	141	20%
Verstandelijke beperking	54	8%
Psychiatrische problematiek	96	13%
Een verslaving	12	2%
Ouderdom	60	8%
Autisme, ADHD, PDD-NOS, NAH	31	4%
Anders, namelijk ...	34	5%

Datum 2 november 2016
Ons kenmerk Mantelzorg 2016

Waaruit bestaat de mantelzorg die u verleent?

Huishoudelijke hulp (koken, schoonmaken, boodschappen doen, was doen e.d.)	421	58%
Klussen in- en rondom huis (tuinieren, kleine reparaties e.d.)	278	39%
Persoonlijke verzorging (hulp bij wassen en aankleden, medicijngebruik, eten en drinken, toiletgang e.d.)	188	26%
Aanwezig zijn bij gesprekken met zorg (artsen, ziekenhuizen, verzorgingshuizen e.d.)	512	71%
Vervoer en/of begeleiding bij activiteiten/bezoeken buitenshuis	405	56%
Emotionele ondersteuning (praten, luisteren, opbeuren)	522	73%
Dingen regelen (administratie, afspraken maken, facturen betalen e.d.)	447	62%
Anders, namelijk...	42	6%

Hoe zou u over het algemeen uw eigen gezondheid noemen?

Zeer goed	98	14%
Goed	368	51%
Redelijk	174	24%
Matig	63	9%
Slecht	17	2%
Totaal	720	100%

Bent u een man of een vrouw?

Man	291	40%
Vrouw	429	60%
Totaal	720	100%

Wat is de samenstelling van uw huishouden?

	N	%
Ik woon alleen	123	17%
(Echt)paar, zonder thuiswonend(e) kind(eren)	376	52%
(Echt)paar, met thuiswonend(e) kind(eren)	175	24%
Eén ouder, met (thuiswonende) kinderen	30	4%
Inwonend bij ouders(s), verzorgende(n), broer(s) of zus(sen) of andere familie	7	1%
Een andere samenstelling, namelijk	9	1%
Totaal	720	100%